27.04.2022

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Asia: VNS 1/2022 vp Ajankohtaisselonteko turvallisuusympäristön muutoksesta

LAUSUNTO TURVALLISUUSYMPÄRISTÖN MUUTOSTA KOSKEVASTA AJANKOHTAISSELONTEOSTA

Päivittäistavarakauppa ry (PTY) kiittää mahdollisuudesta lausua kirjallisesti turvallisuusympäristön muutosta koskevasta ajankohtaisselonteosta, erityisesti selonteon luvusta 4.

PTY toteaa kohdassa 4.1 esitettyjen talous-, elinkeino- ja yritysvaikutuksien olevan tekstissä uskottavasti esitettyinä ja korostavan oikealla tavalla talousennusteisiin sisältyviä epävarmuustekijöitä. Toteamme myös, että koska kriisillä on kotitalouksien sekä yritysten luottamusta heikentävä vaikutus, korostuu objektiivisen viestinnän merkitys entisestään. Tämän toteuttamista tukee toimiva ja välitön vuorovaikutus viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä.

Elinkeinoelämän toimialat tuntevat oman tilannekuvansa ja tekijät, jotka vaikuttavat tilanteen ylläpitämiseen ja kehittymiseen. Esimerkiksi pandemiatilanteessa koettiin alalla hyödylliseksi, että elintarvikkeiden pakkausmerkintäjoustojen tarpeita käsiteltiin proaktiivisesti viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä. On tärkeää, että vastaava ennakoiva vuorovaikutus toteutuu muidenkin keskeisten hallinnonalojen viranomaisten ja päivittäistavarakaupan toimijoiden välillä. PTY toteaa, että myös elintarvikkeiden arvonlisäverokannan laskemista kansalaisten ostovoiman lisäämiseksi tulee harkita, mikäli inflaatio nousisi yhteiskunnassa tasolle, joka voisi vaarantaa ruokaturvaa.

Huoltovarmuutta, sotilaallista huoltovarmuutta ja varautumisyhteistyötä käsittelevä luku 4.2 korostaa mielestämme hyvällä tavalla maamme huoltovarmuuden turvaamisen edistämiseksi elinkeinoelämän ja viranomaisten välisen yhteistyön ja verkoston merkitystä. Siinä korostetaan toisaalta toimialojen keskinäisriippuvuuksia, mutta myös niiden muodostamia verkostoja voimavarana, sekä kansainvälistä yhteistyötä.

Yhteiskuntamme, kuten sen osana kaupan ala, on riippuvainen erityisesti energiasta, ICT-verkoista ja -palveluista, toimivista maksujärjestelmistä sekä logistiikasta. Kaupalle on ehdottoman tärkeää, että sen jakelukeskusten ja kriittisen myymäläverkoston (toimintavarma myymäläverkosto) jatkuvuus ja turvallisuus varmistetaan kaikissa turvallisuustilanteissa. Lisäksi päivittäistavarakauppa nojaa elintarvikkeiden saatavuuden jatkuvaan varmistamiseen niin kotimaasta kuin ulkomailtakin. Päivittäistavarakauppa on osa huoltovarmuuden ja kansalaisten kriisinsietokyvyn kannalta kriittistä, ruokaturvaa osaltaan tukevaa infrastruktuuria, jonka varautumisen kehittämiseen tähdätään erityisin ohjelmin. Myös tässä yhteistyössä on olennaisen tärkeää ennakoiva vuorovaikutus viranomaisten ja kaupan välillä. Kaupan ja sen toimintojen kannalta on myös tärkeää, että maamme turvallisuusratkaisut tukevat kansalaisten fyysisen turvallisuuden jatkuvaa toteutumista.

27.04.2022

Myös poliisin resurssien ylläpitämisestä ja lisäämisestä yleisen järjestyksen turvaamiseksi tulee siten huolehtia.

VAP-menettely

Kalatuotteilla on tärkeä merkityksensä päivittäistavarahuollon toteutumisen kannalta. VAP-menettely tulee ulottaa viljelijöiden lisäksi myös kalastajiin ja selventää menettelyä tältä osin. Samalla on huomattavaa, että valtaosa Suomen kalastuskiintiötä kalastavista aluksista ja niiden miehistöstä eivät ole suomalaisia eivätkä siis puhu suomen kieltä. Menettely tarvitsee tältäkin osalta uudelleen arviota ja kriisi- ja oikeustilanteissa nopeasti käyttöönotettavia menettelytapoja.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
toimitusjohtaja